

TRANH CHẶN TRÂU THIỀN TÔNG CỦA “ZEN MOUNTAIN MONASTERY”

Tâm Minh Ngô Tăng Giao

Mười bức “Tranh Chặn Trâu” trong phần này là của họa sư Nhật Bản Gyokusei Jikihara Sensei, vẽ vào năm 1982 nhân một cuộc thăm viếng thiền viện Zen Mountain Monastery ở Mount Tremper, New York, (Hoa Kỳ). Họa sư vẽ để tặng thiền viện.

Các bài thơ tụng thời nguyên gốc của thiền sư Quách Am viết vào thế kỷ thứ 12. Thơ tụng được chuyển dịch ở đây bởi Kazuaki Tanahashi và John Daido Looi, sau đó được nhuận sắc bởi Daido Looi để mong tạo lập ra những hình ảnh và ẩn dụ cho thêm giống với phong cảnh núi sông ở quanh thiền viện Zen Mountain Monastery. Thiền sư Daido Looi là người lãnh đạo tinh thần và là tu viện trưởng của thiền viện này.

Thiền sư Daido Looi cho biết:

“Con đường đưa đến giác ngộ là một cuộc hành trình tâm linh để khám phá ra cái bản chất thật, cái chân tính của chúng ta. Nhưng chính ra thời ngay từ lúc khởi đầu chẳng có cái gì để cho chúng ta thâm đạt được cả. Ngay từ khởi thủy chúng ta đã hoàn hảo và tròn đầy, chúng ta không thiếu chi hết. Trong suốt cuộc hành trình tâm linh, khi tham gia rồi trải qua những sự tu luyện đặc biệt chúng ta chỉ tự mình kiểm nghiệm và thực chứng cái sự toàn thiện đó mà thôi.” ... “Trong những ngày học Thiền, tôi và tất cả các học viên khác đều thật sự muốn biết xem mình đã thành tựu được những gì và mình sẽ phải trải qua những bước thử thách gì nữa trong thời gian tới. Vì lý do đó tại tu viện của chúng tôi, chúng tôi đã hoạch định ra một chương trình huấn luyện có vẻ hơi độc đoán nhưng rất hữu ích, dựa vào một loạt những tranh vẽ từ thời Trung Quốc cổ xưa. Đó là “Mục Ngưu Đồ”. Tranh minh họa sự phát triển tinh thần của một học viên kể từ lúc mới bắt đầu bước học tập để điều luyện tâm ý, cho tới khi hoàn tất việc huấn luyện...”

Thiền sư Daido Looi kể lại là ở bên Nhật Bản nếu một người muốn học võ thuật thì phải tìm thầy. Học viên sẽ được mặc đồng phục và thắt một cái đai màu trắng. Trong suốt thời gian tập luyện, theo truyền thống thì cái đai trắng này không được mang giặt. Sau nhiều năm sử dụng đai này sẽ bẩn đi và chỉ có thể được gọi là “đai đen”. Khi học viên tốt nghiệp cũng là lúc được vinh danh là “võ sĩ đai đen”. Sau này tại Tây Phương khi học viên học tập võ thuật người ta cũng muốn đánh dấu từng bước tiến bộ của học viên và do đó nương theo cái đai đen của Nhật Bản thời xưa mà đặt thêm ra các loại “đai vàng”, “đai xanh”, “đai nâu” v.v... thêm vào cái “đai trắng” của người học viên mới khởi đầu học võ và “đai đen” của người học viên đã được huấn luyện thuần thục.

Thiền sư Daido Looi kết luận:

“Bộ tranh gồm mười bức của thiền sư Quách Am là bộ tranh được dùng tới nhiều nhất. Tại tu viện, chúng tôi dùng những tranh này và những vần thơ của thiền sư Quách Am... Theo tôi thì người ta huấn luyện tốt hơn khi họ được biết rõ ràng về từng bước tiến bộ mà họ đã thành tựu được” ... “Mười bức tranh chẵn trâu và những bài thơ kèm theo là một loạt những bằng chỉ đường. Đối với một số người thì mười bức tranh đó rất hữu ích. Đối với một số người khác thì mười bức tranh đó có thể trở nên những chướng ngại. Xin đừng để những bức tranh chẵn trâu đó trở thành những cái ngăn trở bạn. Hãy sử dụng chúng để soi sáng con đường đạo của bạn. Rồi hãy buông bỏ những tranh đó đi.”

Phải chăng khi buông bỏ không cần dùng đến “mười bức tranh chẵn trâu” cũng chính là giai đoạn mà hành giả đã qua tới bờ bên kia rồi, cần chi mang vác theo “chiếc bè” nữa...!

Mười bức tranh chẵn trâu và lời tiếng Anh trong phần kế tiếp sau đây được trích dẫn trong cuốn sách nguyên bản là “PATH OF ENLIGHTENMENT” Stages in a Spiritual Journey (được xuất bản bởi Zen Mountain Monastery, Mt. Tremper, NY, 1999.)

Phần tiếng Anh đã được soạn giả chuyển ngữ sang tiếng Việt.

1. SEARCHING FOR THE OX

Vigorously cutting a path through the brambles,
you search for the ox;
Wide rivers, eternal mountains, the path seems endless.
With strength depleted,
and mind exhausted, you cannot find it.
There is only the gentle rustle of maple leaves,
and the cicadas' evening song.

1. TÌM TRÂU

*Xông xáo mở đường xuyên qua các bụi cây gai dại
bạn tìm trâu;
Sông rộng lớn, núi trùng điệp, đường mòn hầu như vô tận.
Với sức suy nhược,
và trí kiệt quệ, bạn không tìm thấy trâu.
Chỉ có tiếng xào xạc nhẹ nhẹ của lá phong,
và tiếng ve kêu vang lúc chiều về.*

2. FINDING TRACES OF THE OX

Along the river, deep within the forest,
You find the traces;
Leaving behind the fragrant grasses,
You study the subtle signs.
The tracks, suddenly as clear as the distant sky,
Lead you into the endless mountains.
There is no place to hide.

2. TÌM THẤY DẤU VẾT TRÂU

*Đọc theo dòng sông, thăm sâu trong rừng,
bạn tìm thấy các dấu vết;
Bỏ lại các đám cỏ thơm ở phía sau,
bạn quan sát các dấu vết tinh tế.
Các lối đi thành linh sáng tỏ như bầu trời ở xa,
Đưa bạn vào trong những núi non vô tận.
Không có chỗ nào ẩn núp được.*

3. SEEING THE OX

The song of the yellow oriole
echoes in the forest.

Warm sun, gentle breeze,
willows green along the shore.

The ox has no place to turn
In the brambles.

3. THẤY TRÂU

*Tiếng hát của chim vàng anh
vang lên trong rừng.*

*Mặt trời ấm áp, làn gió nhẹ êm,
liễu xanh dọc theo bờ.*

*Chú trâu không có đường nào xoay trở
trong các bụi cây dại.*

4. CATCHING THE OX

Through extraordinary effort
You seize the ox.
Still, its will is forcefull,
And its body spirited.
Sometimes it runs high into the mountains,
other times it disappears into the mist.

4. BẮT TRÂU

*Nhờ những cố gắng phi thường
bạn nắm giữ được trâu.
Tuy nhiên ý chí của trâu còn sinh động,
Và thân trâu còn mãnh liệt.
Đôi khi nó chạy lên cao vào trong núi,
có lúc nó biến đi vào trong sương mù.*

5. TAMING THE OX

The whip and tether cannot be put aside
Or the ox may wander into mud-filled swamps.
When patiently trained to trust, it becomes gentle
and can be unfettered.

Then, freely,
it follows your way.

5. CHẶN TRÂU

*Không thể cắt roi và dây đi
Kéo trâu có thể chạy càn
vào trong những vùng đầm lầy ngập bùn.
Khi được kiên nhẫn huấn luyện để tạo tin tưởng,
trâu trở nên nhu hòa và có thể khỏi bị buộc ràng nữa.
Lúc đó, tự do,
trâu theo gót bạn trên đường.*

6. RIDING THE OX HOME

Following the winding road
you ride the ox home.
The sound of your rustic flute
Pervades the evening haze.
Each note, each song: feeling unbounded.
Beyond lips and mouth.

6. CƯỠI TRÂU VỀ NHÀ

*Đi theo những con đường ngoằn ngoèo
bạn cưỡi trâu về nhà.*

*Thanh âm ống sáo mộc mạc của bạn
vang lên trong sương chiều.*

*Mỗi một nốt nhạc, mỗi một ca khúc: tình cảm vô tận.
Vượt ra ngoài giới hạn của môi và miệng*

7. FORGETTING THE OX

Astride the ox, you reach home.
Now at rest, the ox is forgotten.
With the bright sun high in the sky,
you are in blissful repose.
Whip and tether are abandoned
behind the thatched hut.

7. QUÊN TRÂU

Cưỡi trâu, bạn về tới nhà.

Giờ đây yên nghĩ, người ta quên trâu.

Với ánh mặt trời trong sáng ở cao trên bầu trời,

Bạn ngồi nghĩ trong hạnh phúc tột đỉnh.

Roi và dây được cất đi

sau túp lều tranh.

8. TRANSCENDING THE OX

Whip, tether, self, and ox
all have merged, no traces remains.
The vast blue sky cannot be reached by thoughts;
how can a snowflake abide in a raging fire?
Having reached home,
you are in accord with the ancient way.

8. KHÔNG CÒN TRÂU

*Roi, dây, người và trâu
tất cả đều đã hợp nhất, không dấu vết chi lưu lại.
Bầu trời xanh rộng lớn
không thể vươn tới được bằng tư tưởng;
Làm sao mà một bông tuyết
có thể tồn tại trong ngọn lửa dữ dội?
Về tới nhà, bạn hợp với đạo tổ tông.*

9. RETURNING TO THE SOURCE

Having returned to the source,
effort is over.
The intimate self sees nothing outside,
hears nothing outside.
Still, the endless river flows tranquilly on,
the flowers are red.

9. TRỞ VỀ NGUỒN CỘI

*Trở về nguồn cội,
nỗ lực đã xong xuôi.*

*Cái bản ngã thiết thân không còn nhìn thấy chi ở bên ngoài,
không còn nghe thấy chi bên ngoài
Chỉ còn dòng sông vô tận vẫn lặng lẽ chảy xuôi,
các bông hoa thời đỏ.*

10. ENTERING THE MARKETPLACE

Entering the marketplace
barefoot and unadorned.
Blissfully smiling, though covered with dust
and ragged of clothes.
Using no supernatural power,
You bring the withered trees spontaneously into bloom.

10. VÀO CHỢ

Vào chợ,
chân đất và không chải chuốt.
Cười hạnh phúc, mặc dù lấm bụi
và áo quần rách rưới.
Không dùng đến thần lực,
Bạn khiến cho các cây khô héo chợ bưng nở hoa.

